

Afdelingsbrochure dienst Intensieve zorgen (S4) Studenteninformatie

Beste student

Binnenkort vat je je stage aan in ons ziekenhuis.

Deze brochure bevat alle praktische en nuttige info over de afdeling waar je aan de slag zal gaan.

Heb je echter toch nog vragen? Contacteer dan je mentor of de leidinggevende van de afdeling via mentoren.intensievezorgen@hhleuven.be

We wensen je een uiterste leerrijke en boeiende stage toe.
Veel succes!

Inhoudstafel

1. Inleiding	4
2. Voorstelling van de afdeling	5
2.1. Patiëntenprofiel	6
2.2. Verpleegkundig en verzorgend team.....	6
2.3. Geneesheren en specialismen	7
3. Dienst organisatie	8
3.1. Verpleegkundige taakverdeling	10
3.2. Uurregeling voor de studenten.....	13
4. Leermogelijkheden voor studenten	14
5. Veel voorkomende verpleegkundige interventies	15
6. Verwachtingen tegenover de studenten	17
7. Notities	19

1. Inleiding

Beste student,

In naam van de hoofdverpleegkundige Marc Vanherck en het ganse intensieve zorgen team wil ik jullie van ganser harte verwelkomen. We hopen dat jullie zich vlug thuis zullen voelen op deze dienst, en er een aangename stageperiode met veel leerrijke momenten doormaken.

Het intensieve zorgen team zal in ieder geval actief meewerken om een studentvriendelijk klimaat te creëren, om de studenten optimale leeransen te bieden en te ondersteunen waar mogelijk .

Zowel voor jou als voor het team zal het in het begin wat aanpassen zijn aan de nieuwe situatie. Maar met wat goede wil en de nodige inzet van beide kanten zijn we er van overtuigd dat je je hier snel “thuis” zal voelen.

Aarzel niet om hulp te vragen wanneer dat gewenst is.

Het ganse team staat steeds klaar om je met woord en daad bij te staan.

Veel succes!!!

Namens het hele team

2. Voorstelling van de afdeling

De afdeling intensieve zorgen bevindt zich op de 4de verdieping van het hoofdgebouw (gebouw S).

De dienst omvat 8 erkende bedden verdeeld als volgt:

- 2 isolatiekamers met sas (401 - 402)
- 6 eenpersoonskamers (403 – 408)
- 1 shock box (409)

Centraal op de afdeling I.Z. bevindt zich de verpleegwacht. Twee centrale monitors geven de te observeren vitale parameters van alle patiënten weer. Tevens is er telemetriebewaking aanwezig met 12 beschikbare kanalen. De telemetriebewaking is enkel bedienbaar van op de cardiologieafdeling 4B. Op I.Z. staat enkel een sleeve monitor waarop men de alarmen auditief en visueel kan waarnemen. Er zijn verschillende PC's en TC's beschikbaar om alle informatie betreffende bloedresultaten, digitale beeldvorming, therapieën en procedures te consulteren. Bovendien is er digitale camerabewaking mogelijk op enkele bedden die visueel minder gunstig zijn gelegen.

Er is eveneens een beddenviewer opgesteld met verschillende functionaliteiten.

Alle patiëntenmonitors (MP70) zijn via de interbedcentrale met elkaar gelinkt. Dit laat toe de vitale parameters van een tweede of volgende patiënt te volgen op het monitorscherm en tevens op de hoogte te blijven van alle levensbedreigende alarmen. (= rode alarmen)

Overdag draagt iedere verpleegkundige maximaal de verantwoordelijkheid over 3 patiënten, 's nachts wordt dit herleid tot 4 patiënten.

2.1. Patiëntenprofiel

Op deze afdeling worden patiënten opgenomen van verschillende medische disciplines (heelkunde, inwendige, cardiologie, pneumologie, neurologie,...).

Patiënten opgenomen op deze afdeling zijn kritisch ziek. Eén of meerdere vitale functies (ademhaling, circulatie, nierfunctie, centraal zenuwstelsel) zijn gestoord of dreigen uit evenwicht te geraken.

Om levensbedreigende situaties te bewaken en te behandelen zijn optimale observaties met aangepaste registratiemiddelen vereist en kan zo nodig gebruik gemaakt worden van specifieke apparatuur om vitale functies te ondersteunen. (beademingsapparatuur, defibrillator, dialyseapparaat....)

De afdeling I.Z. speelt dus, samen met de afdeling spoed, een cruciale rol in het acuut ziekenhuisgebeuren.

Op de afdeling I.Z. kunnen we de patiëntenpathologieën indelen in 3 grote groepen:

- inwendige patiënten (cardiopatiënten inbegrepen)
- heerkundige patiënten (abdominale, longchirurgie, MKA chirurgie, vaatoperaties, urologische chirurgie, orthopedische chirurgie)
- neurologie (CVA-patiënten, coma's, intoxicaties)

2.2. Verpleegkundig en verzorgend team

- **Hoofdverpleegkundige:** Marc Vanherck
- **Verpleegkundigen:** 16 FTE
- **Stagementoren:** Peter Vranckx en Hilde Ravier
- **Stagebegeleiding:** Bert Cools / Mia Steeno/ Filip Willems/ Filippo D'Angelo
- **Logistieke assistentes:** Op onze afdeling is er 1 logistieke medewerker aanwezig. Zij zijn enkel op bepaalde weekdays aanwezig.
- **Onderhoudspersoneel:** Twee poetsdames staan dagdagelijks in voor de algemene hygiëne en onderhoud van de afdeling. Zij vormen een belangrijke schakel in de preventie van de ziekenhuisbacteriën en andere pathogenen.

- **Maatschappelijke assistente:** Er is een dagwacht sociale assistente voor patiënten op IZ.
- **Kinesitherapie:** Er zijn enkele vaste kinesisten op de afdeling aanwezig.
- **Pastorale dienst:** Mieke Polfliet

2.3. Geneesheren en specialismen

De eindverantwoordelijkheid voor de medische behandeling rust bij het medisch diensthoofd, deze wordt bijgestaan door:

- anesthesisten: voor de postoperatieve heelkundige patiënte + neuro patiënten.
- internisten: voor patiënten inwendige geneeskunde en cardiologie.
- Neurologen
- andere adviserende specialismen (abdominale heelkunde, vasculaire heelkunde, gynaecologie, orthopedie, ORL, ...)

Diensthoofd Intensieve zorgen: dr. Tom Vanseveren

Anesthesiologie: dr. L. Neyens
                               dr. G. Swinnen
                               dr. D. Van Der Donckt
                               dr. J. De Smet
                               dr. H. Weyns
                               dr. A. Vandoorne
                               dr. L. Spincemaille
                               dr. M. Esteves

Inwendige geneeskunde: dr. H. Celen
                                   dr. Denef
                                   dr. Vermaut
                                   dr. Vanthielen
                                   dr. Vestrats
                                   dr. Verniest
                                   dr. T. Helsen
                                   dr. A. Nelde

Neurologie: dr. L. Vanderwegen
                       dr. J. Dobbelaere

3. Dienst organisatie

Ochtenddienst

- 07.00u   aanvang vroegdienst.
              individuele briefing door nachtverpleegkundigen aan dagdienst
              patiëntentoe wijzing door nachtverantwoordelijke of door
              hoofdverpleegkundige.
- 07.15u   overlegmoment
- 07.45u   logistieke assistente zorgt voor voedingskar
              Indien niet aanwezig , elke Vpk voor toegewezen pat
- 08.00u   start uitgebreide ochtendverzorging
              parametercontrole, medicatietoediening, externe onderzoeken
- 10.00u   parametercontrole
- 11.00u   apotheek: medicatie afhalen en controleren op volledigheid
              artsenronde tussen 10.00u en 13.00u.
- 11.30u   logistieke assistente zorgt voor de voeding of verantwoordelijke
              vpk
- 12.00u   parametercontrole, medicatietoediening en bijsturing i.f.v.
              artsenronde
              Uitpakken van apotheek
- 13.30u   start parametercontrole 14.00u en medicatietoediening
              doorgeven van eventuele transfers aan opnamedienst
              ontslagbrieven maken en alles voorbereiden voor transfer.
- 13.54u   algemene briefing door de hoofdverplegende, bespreking van
              probleemsituaties
              patiëntentoe wijzing
              de sociaal assistent en pastorale werkster volgen iedere
              donderdag de patiëntenbespreking en spelen in op acuut- sociale
              problemen.

14.30u V-shift staat in voor alle transfers

15.21u einde shift.

Avonddienst

14.10u Gedetailleerde individuele briefing

14.30u Klaarzetten van medicatie voor de volgende toedieningen.
administratieve taken

14.45u bezoek tot 15.30u (opvang familie)

16.00u parametercontrole, medicatietoediening.
kleine verzorging i.f.v. toestand patiënt (intiem toilet)

17.00 bedeling avondeten

18.00u parametercontrole, medicatietoediening
aangevraagde onderzoeken voor de volgende ochtend worden
genoteerd op centraal bord

19.00u bezoek tot 19.30u

20.00u parametercontrole, medicatietoediening
toewijzing patiënten nachtdienst

22.00u Einde shift (de studenten eindigen rond 21.30u)

Nachtdienst

21.45u individuele briefing tot 22.00 u

22.15u parametercontrole, medicatietoediening
controle aanvraagformulieren bloedafnames

24.00u parametercontrole

02.00u parametercontrole, medicatietoediening

Klaarzetten medicatie voor 08 uur s morgens

- 04.00u parametercontrole, medicatietoediening
Het digitaal aanrekenen van medicatie gebeurt automatisch binnen het huidige PDMS systeem (ICCA)
- 06.00u parametercontrole, controle van de vochtbalans
afname bloedstalen
invullen van formulier patiëntenbestand in database
N-shift zorgt voor toewijzing patiënten V-shift op centraal bord
- 07.00u individuele briefing
- 07.15u einde shift

3.1. Verpleegkundige taakverdeling

Bij aanvang van de V-shift:

- controle van alle vitale parameters.
- de bedeling van het ontbijt, aan de patiënten die mogen eten, gebeurt in de regel door de logistieke assistente.
- hygiënische zorgen met inbegrip van mondhygiëne en wondzorg dienen dagelijks te gebeuren.
- alle verbanden van diepe veneuze katheters en arteriële katheters dienen om de 7 dagen te worden vervangen met inbegrip van vermelding van datum. (zo zichtbaar bevuild dienen ze frequenter te worden verzorgd)
- alle perfusieleidingen dienen iedere 7de ligdag te worden vervangen (bij voorkeur 's ochtends). (AB-leidingen + TPN-leidingen dienen dagelijks te worden vervangen !!)
- respiratoire monitoring om de 2 uur.
- vervanging van de bevochtigingsfilter (pall) alle 24u.
- de beademingscircuits, (= fisher en paykel circuit) samen met de aërosolpotjes, dienen ook iedere 7de ligdag te worden vervangen.
- vergewis u er steeds van dat er voldoende aspiratiesondes op de kamer aanwezig zijn en dat het aspiratiesysteem ten alle tijden functioneert

- katheterverbanden gebeuren als volgt: eerst wordt de katheter gefixeerd met een vliederslag. Vervolgens wordt hij gefixeerd met tegaderm® en aan het uiteinde bevestigd met mexif-verband.
- fixatie van endotracheale tubes gebeurt met witte tarpal sparadrap. Men bevestigt 2 maal met een retourslag de tube en vervolgens sluit men af met een extra bevestigende eindlaag.
- monitoring van haemodynamisch en andere belangrijke parameters i.f.v. de toestand van de patiënt.
- controle op parenterale en enterale vochttoediening. Alle perfusievloeistoffen dienen in de regel met een volumetrische pomp of een spuitdrijver te worden toegediend. (rechtstreekse link met PDMS systeem)
- registratie vocht en bloedverlies (iedere ochtend brengt de nachtdienst met een alcoholstift gradaties aan op alle redons en pleurevac's met vermelding van datum, urinezakken worden geledigd en zakjes van maagvocht worden vernieuwd).
- correct uitvoeren van voorgeschreven medische handelingen, medicatie (dripsbereiding zie procedures), infusie, beademing, staalname urine, wondvocht,stoelgang,...
- organiseren van voorgeschreven onderzoeken.
- opvang en begeleiding van familie: rechtstreeks en/of telefonisch uitleg geven, afspraak maken met geneesheer.
- materiaal aanvullen op kamer voor volgende shift.
- medicatie (drips) in continu infuus klaarmaken zodat uw opvolgende collega de eerstvolgende uren verder kan.
- administratieve taken, dienstgebonden taken (apotheek, spoelruimte).

Avondshift:

- controle parameters.
- alle aangevraagde onderzoeken aankruisen op het centraal prikbord.(RX-thorax , EKG, CT's ,.....)
- hygiënische zorgen met inbegrip van mondhygiëne, insteekpunten katheters en wondzorg.
- monitoring van haemodynamische en andere belangrijke parameters i.f.v. de toestand van de patiënt.
- parenterale en enterale vochttoediening.
- registratie vocht- en bloedverlies (in-out vochtbalans).

- correct uitvoeren van voorgeschreven medische handelingen, medicatie, infusie, beademing, staalname urine, wondvocht, stoelgang,...
- organiseren van voorgeschreven onderzoeken.
- opvang en begeleiding van familie: rechtstreeks en/of telefonisch uitleg geven, afspraak maken met geneesheer.
- materiaal aanvullen op kamer voor volgende shift.
- medicatie (drips) in continu infuus klaarmaken zodat uw opvolgende collega de eerstvolgende uren verder kan.

Nachtshift:

- controle parameters in de regel alle 2u. (vitale waarden worden alle 2 uur automatisch opgehaald)
- hygiënische zorgen met inbegrip van mondhygiëne, insteekpunten katheters en wondzorg.
- monitoring van haemodynamische en andere belangrijke parameters i.f.v. de toestand van de patiënt.
- parenterale en enterale vochttoediening.
- registratie vocht- en bloedverlies (in-out vochtbalans).
- correct uitvoeren van voorgeschreven medische handelingen, medicatie, infusie, beademing, staalname urine, wondvocht, stoelgang,...
- organiseren van voorgeschreven onderzoeken.
- opvang en begeleiding van familie: rechtstreeks en/of telefonisch uitleg geven, afspraak maken met geneesheer.
- materiaal aanvullen op kamer voor volgende shift.
- medicatie (drips) in continu infuus klaarmaken zodat uw opvolgende collega de eerstvolgende uren verder kan.
- afsluiten vochtbalans gebeurt automatisch om 06.00u
- afname bloed, kulturen en andere stalen.

3.2. Uurregeling voor de studenten

De studenten van HBO5 doen 38u stage per week. De uurlijst wordt opgemaakt door de hoofdverpleegkundige. (interne wissel zijn mogelijk mits overleg)

- V 07.00u – 15.21u (- 45' pauze)
- K 07.00u – 12.00u
- L 13.54u – 22.00u (- 30 min)
- N 21.45u – 07.15u (geen pauze)

Uurroosters studenten UCLL:

Deze lopen gelijk met de uren van de gediplomeerde verpleegkundigen

- **V:** 07.00u → 15.21u
- **L:** 13.54u → 22.00u
- **N:** 21.45u → 07.15u

Tijdens het verdere verloop van de stageperiode worden de studenten, zo mogelijk, gekoppeld aan de stagementoren.

Onderlinge wissel van diensturen is toegestaan mits overleg met de hoofdverpleegkundige.

4. Leermogelijkheden voor studenten

Op een I.Z. afdeling is er een waaier aan mogelijkheden om daadwerkelijke kennis te vergaren:

- kleine bibliotheek in de dokterskamer (medische lectuur, recent compendium, syllabussen van recente bijscholingen, wetenschappelijke artikels, cursussen van 4de jaars opleidingen I.Z.,...). Je kan ook steeds informatie vragen via de hoofdverpleegkundige van de afdeling. Alle procedures zijn digitaal te raadplegen.
- zo er een bepaalde techniek of interventie plaatsvindt op een andere afdeling (vb. operatiekamer) kan de student, mits goedkeuring van de hoofdverpleegkundige, deze bijwonen .
- mogelijke technieken zijn: ERCP, gastroscopie, colonscopie, implantatie definitieve pacemaker, longfunctieonderzoeken, alle mogelijke chirurgische ingrepen, pericardpuncties, pleurapunctie, lumbale punctie, sternumpunctie, duplex halsvaten, ventilatie-perfusiescan.
- bedside teaching. Bepaalde technieken of handelingen worden het snelst aangeleerd aan het bed van onze patiënt. Via een deskundige uitleg van de arts, hoofdverpleegkundige of gediplomeerde verpleegkundige krijgt de student een beter en praktischer inzicht in alle mogelijke technieken. Deskundig gebruik van de monitoring, respirator, plaatsen van swan-ganz katheters, temporaire pacing, thoraxdrains, nemen van electrocardiogram, CVVH...worden bij deze veel duidelijker en krijgen een andere invalshoek.

5. Veel voorkomende verpleegkundige interventies

Bloedsomloopstelsel.

CPR

Aanbrengen van TED- kousen ter preventie van veneuze aandoeningen.

Plaatsen van een perifeer infuus.

Vorbereiding, toediening en observatie op intraveneuze perfusies via centraal veneuze katheter.

Gebruik van volumetrische infuuspompen en spuitpompen.

Vorbereiding en toediening van kritische medicatie met spuitpompen of infuuspompen:

Dynatra, Dobutrex, Levophed, Dipidolor, Propolipid,, Cordarone, ...

Berekening van medicatieoplossingen

Hemodynamische bewaking: - CVD

- Continue arteriële drukmeting

- Swan-ganz katheter: PAP, PCWP, CO, CI

- blaasdrukmetingen

Afname EKG

Aansluiting van de pt aan de bedside monitor.

Gebruik van de monitor: alarmgrenzen, parameters, hoogte instelling transducers, nullen...

Veneuze bloedafname.

Bloedafname via aanwezige arteriële katheter

Ademhalingsstelsel.

Spontaan ademende patiënten: O² masker, O² bril, Fisher en Pakel NB , aërosol.

Zorgen aan de beademde patiënt: hygiënische zorgen, positionering endotracheale tube, fixatie tube, aspiratie van secreties, aërosol, extubatie...

Kennis van beademingspatronen: CMV, SIMV, BIPAP, CPAP, ASB, ...

Gebruik van NIV ventilatie

Bijsturing van beademing in opdracht van arts.

Staalafname luchtwegsecreties via ETT.

BAL (bronchoscopische alveolaire lavage)

Gebruik en toezicht op thoraxdrainagesysteem.

Gesloten aspiratiesysteem

Gastro-intestinaal stelsel.

Vorbereiding, uitvoering en observatie bij het plaatsen van een maagsonde.

Toediening van sondevoeding via maagsonde, gastrostomiesonde, jejunostomiesonde.

Manuele verwijdering van faecalomen.

Intra abdominale drukmeting in de preventie van een abdominaal compartiment syndroom

Stomazorg

Urogenitaal stelsel.

Vorbereiding, uitvoering en observatie bij het plaatsen van een verblijfsonde.

Afname van urinestaal.

Blaaspoeling via gesloten systeem.

Opvolgen van het urinedebiet per uur.

Notie van de vochtbalans bij de acuut zieke patiënt.

CVVH

Neurologisch stelsel.

Observatie bewustzijn d.m.v. de Glasgow-comaschaal.

Pupilcontrole.

Pijncontrole.(CPOT)

Sedatieschaal

Allerlei.

Decubituspreventie: wisselhouding, alternatingmatras, hielen lichtjes vrijhouden van matras

Wondzorg: DAV, wiken, drains, stoma, decubitusletsels,...

Afnemen van cultuur van de kathetertip, drains, sondes.....

Gebruik glucometer.

Vorbereiding voor en vervoer van beademde patiënten naar CT, RX...

Verzorging van de patiënt in isolatie. (versus omgekeerde isolatie)

Begeleiding van de IZ patiënt en zijn familie:

- opvang, informatie en begeleiding van patiënt en familie
- aandacht voor de psycho-sociale aspecten bij de opname
- aandacht voor de angstgevoelens van patiënt en familie
- aandacht voor een goede communicatie met de patiënt
- aandacht voor de depressies en verwardheid die kan optreden na een langdurige opname op intensieve zorgen.
- opvang en behandeling van de delier-patiënt.
- holistische benadering

6. Verwachtingen tegenover de studenten

- Beroepsgeheim wordt strikt gerespecteerd.
- Beschikken over parate kennis en vaardigheid m.b.t. technieken.
- Leergierigheid.
- Stiptheid: er wordt verwacht dat de studenten op tijd aanwezig zijn voor de aanvang van iedere shift (cfr. verantwoordelijkheidsgevoel).
- Vooraleer acties te ondernemen, steeds bevragen bij de verpleegkundige.
- Goed geïnformeerd zijn omtrent de te realiseren patiëntenzorg.
- Per week 1a 2 werkbegeleidingsfiche laten invullen (1ste week niet, 's morgens de betrokken verpleegkundige op de hoogte brengen).
- Eventuele vrije momenten gebruiken voor verdere ontwikkeling en studie.
- Interpretatie van afwijkende vitale parameters.
- Onmiddellijk rapport bij verpleegkundige bij observatie afwijking.
- Inzicht hebben in het gebruik van spuitdrijvers en volumetrische pompen naar het einde van de stageperiode toe.
- Vooraleer medicatie toe te dienen: vergewis je van de juiste medicatie, dosis, toedieningweg, naam van de patiënt, aftekenen van medicatie,...Eerst de verzamelde medicatie laten controleren door de verantwoordelijke verpleegkundige. Nooit medicatie toedienen zonder toelating gevraagd te hebben. Bewaar de lege ampullen en verpakkingen ter controle. De intraveneuze medicatie wordt toegediend via de 1ste driewegkraan met clave van de CVD-lijn, nadien even flushen. Medicatie in spuitpompen wordt steeds verdund tot 48ml of 50ml.

De aansluitingen van de infuusvloeistoffen op een multi-lumen catheter moeten zo verdeeld worden, dat kritische medicatie zoals Dopamine nooit samenlopen met snel lopende infuusvloeistoffen. Inotropie loopt steeds op een apart lumen.

vb. 3lumencatheter

- distaal lumen: hoofdinfuus
  - mediaal lumen: CVD-lijn, toedienen van medicatie
  - proximaal lumen: gesloten perfusiesysteem met medicatie
- Tijdens je laatste week I.Z. stage wordt er verwacht dat je een patiënt (geen beademde patiënt) volledig autonoom kan verzorgen, uiteraard steeds onder supervisie van een verpleegkundige.
  - Schriftelijke en mondelinge rapportering in de juiste vakterminologie.
  - Na de eerste stageweek wordt er verwacht dat je een degelijke patiëntenoverdracht kunt realiseren.
  - Empatische houding.
  - Serene en professionele attitude.
  - Zin voor orde en netheid (gestructureerd werken).
  - Inzicht hebben in de dagdagelijkse organisatie van de afdeling.
  - Inzicht verkrijgen in bepaalde pathologieën zodat je bepaalde verschijnselen kan kaderen en op anticiperen.
  - Opgewekte en dynamische persoonlijkheid (spontaniteit)

VEEL SUCCES!!!

